

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 24 maart 2022

Datum GS-besluit : 19 april 2022

Vragen nr. 32

Vragen van **mw. A.T.B. de Vries** en **dhr. A.J.M. Muurlink** (PvdA) over Verduurzaming Woningen NH

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 24 maart 2022 door de leden van Provinciale Staten, **mw. A.T.B. de Vries** en **dhr. A.J.M. Muurlink** (PvdA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Het aardgasvrij maken van woningen in Noord-Holland blijft achter!

Volgens afspraak zijn in 2030 ruim 260.000 woningen van het gas af in Noord-Holland. Gemeenten hebben hiervoor eind 2021 globaal aangegeven welke toekomstige duurzame warmtevoorziening het beste bij een wijk past en in welke wijken de gemeente start.

Het blijkt dat nog maar weinig gemeenten hebben aangegeven in welke wijk ze gaan starten. De Noord-Hollandse gemeenten lopen daarmee achter op schema.

Dit probleem speelt in heel Nederland: Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft onlangs berekend dat het doel om in 2030 landelijk 1,5 miljoen woningen te hebben verduurzaamd, waarschijnlijk niet gehaald wordt. Dit komt o.a. door toenemende kosten, een vertraagde uitrol van warmtenetten en het nog ontbreken van bevoegdheden voor gemeenten om de regie te kunnen voeren.

De provincie en het Rijk ondersteunen gemeenten bij de verduurzaming van de wijken. Met subsidies, kennisdeling, overleg tussen buurgemeenten, bij het zoeken naar nieuwe warmtebronnen, bij het opstellen van wijkuitvoeringsplannen, enz.

Desondanks gaan we in NH het verduurzamingsdoel in 2030 niet halen.

De provincie heeft de afgelopen drie jaar het opstellen van 17 wups door gemeenten gefinancierd. Het Rijk financiert de uitvoering ervan. Negen van de 17 gemeenten met een wup, gefinancierd door de PNH, hebben deze subsidie aangevraagd en zijn dus van plan tot uitvoering over te gaan. Een zeer magere score ten opzichte van de in totaal meer dan 45 Noord Hollandse gemeenten. PvdA NH signaleert dat alle (zeker nodige) inzet van PNH en rijk nog niet echt werkt. Wij vragen GS actiever aan de bel te trekken bij de Noord-Hollandse gemeenten.

Wij willen het College daarom het volgende vragen:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Met welke gemeenten is de provincie dan wel het SPDE in gesprek over wijkuitvoeringsplannen c.q. De uitvoering van deze plannen?

Antwoord 1:

Het Servicepunt Duurzame Energie monitort de voortgang van de warmtetransitie bij gemeenten. Deze informatie wordt onder andere bijgehouden in de [Transitieviesiewarmteviewer](#). Voor zover wij weten zijn er 28 gemeenten bezig met één of enkele wijkuitvoeringsplannen. Deze plannen bevinden zich in verschillende fases. 6 gemeenten stellen (nog) geen wijkuitvoeringsplan op, maar leggen de focus op het stimuleren van energiebesparing. Van 11 gemeenten hebben wij op dit moment nog geen informatie over welke volgende stap zij gaan zetten.

In 2022 hebben wij contact gehad met diverse gemeenten over het mogelijk indienen van een subsidieaanvraag bij onze uitvoeringsregeling Warmtetransitie gebouwde omgeving op wijkniveau. Het gaat om de volgende gemeenten: Haarlem, Zandvoort, Zaanstad, Gooise Meren en Purmerend. Deze contacten hebben nog niet tot een subsidieaanvraag geleid.

Vraag 2:

Hoeveel subsidieaanvragen voor het opstellen van wijkuitvoeringsplannen, respectievelijk de uitvoering van dergelijke plannen verwacht u in 2022, de looptijd van de nieuwe Uitvoeringsregeling?

Antwoord 2:

Bij een subsidieregeling is het altijd lastig om te voorspellen hoeveel aanvragen er te verwachten zijn. Gaan we uit van de voorloper van deze regeling, dan verwachten we jaarlijks gemiddeld 5 aanvragen, dat zou dan gedurende de looptijd van de regeling 15 aanvragen moeten worden. Goed om te weten is dat het doel van de vorige regeling was om voorlopende gemeenten te stimuleren om een wijkuitvoeringsplan op te stellen danwel om een bestaand plan uit te voeren. Omdat inmiddels alle Noord-Hollandse gemeenten een Transitievisie warmte hebben opgesteld, is de verwachting dat meer gemeenten aan de slag gaan met de uitvoering van de warmtetransitie en als volgende stap een wijkuitvoeringsplan zullen opstellen. Voorwaarde is wel dat een aantal knelpunten worden opgelost waardoor gemeenten op dit moment niet in staat zijn voorvarend aan de slag te gaan met de uitvoering van de plannen. Gemeenten die al een wijkuitvoeringsplan hebben opgesteld, gaan pas over tot uitvoering van het plan als alle knelpunten zijn opgelost. Op deze knelpunten wordt bij het antwoord op vraag 3 nader ingegaan.

Vraag 3:

Heeft GS zicht op wat gemeenten nog meer nodig zouden kunnen hebben om tot een wijkuitvoeringsplan c.q. de uitvoering van een dergelijk plan te komen?

Antwoord 3:

Ja. Er zijn diverse redenen waarom gemeenten geen wijkuitvoeringsplan opstellen of tot uitvoering komen van een wijkuitvoeringsplan.

Redenen waarom gemeenten geen wijkuitvoeringsplan opstellen zijn:

- Omdat een wijkuitvoeringsplan in verschillende gemeente niet zinvol is. Een wijkuitvoeringsplan wordt doorgaans opgesteld voor een wijk waar een collectieve warmtevoorziening is voorzien. Diverse gemeenten hebben geen wijken die geschikt zijn voor een collectieve warmtevoorziening;
- Omdat de gemeenten een tekort hebben aan ambtelijke capaciteit, geld of kennis;
- Omdat er wel een landelijke doelstelling is voor het aantal te verduurzamen woningen, maar deze doelstelling niet is doorvertaald naar provincies of gemeenten, ligt er geen druk bij gemeenten om binnen een bepaalde periode een deel van de woningen te verduurzamen;
- Omdat de transitievisies warmte onlangs (eind 2021) zijn vastgesteld, en in sommige gemeenten pas daarna met kleine stappen gestart wordt met plannen voor de eerste wijken.

Reden waarom gemeenten niet komen tot uitvoering van een wijkuitvoeringsplan zijn:

- Omdat gemeenten nog geen wijkuitvoeringsplan hebben opgesteld;
- Omdat gemeenten een tekort hebben aan ambtelijke capaciteit of kennis;
- Omdat onder de huidige marktomstandigheden en financieringsmogelijkheden de financiering van een warmtenet niet rond te krijgen is. Met name het afdekken van financiële risico's in een langlopende transitieperiode met grote investeringen in warmtenetten aan de voorkant, is op veel plekken een knelpunt. Een deel van de gemeenten komt tot een haalbare business case door het stapelen van subsidieregelingen. Dit stapelen leidt echter weer tot hogere kosten door een toename in administratieve lasten en door een hoger risico dat de financiering toch niet rond te krijgen is, omdat bijvoorbeeld de financiering vanuit één regeling wegvalt. Daarnaast is veel onzekerheid over het groeipotentieel van warmtenetten. Het percentage en het aantal aansluitingen op de lange termijn is onzeker, omdat corporaties en particuliere eigenaren op dit moment keuzevrijheid hebben in of zij wel of niet aangesloten willen worden op een warmtenet;
- Het ontbreekt gemeenten nog aan juridische instrumenten om de regie bij de warmtetransitie te pakken en gebieden aan te wijzen waar warmtenetten de voorkeur genieten;
- Omdat een duurzame warmtevoorziening nog niet kan concurreren met een fosiel gestookte warmtevoorziening.

Gemeenten hebben dus behoefte aan uitbreiding van ambtelijke capaciteit, kennis van en ervaring met het proces van de uitvoering van de warmtetransitie in de wijk, een voor gemeenten eenvoudige financieringsvorm die de volledige voorinvestering in warmtenetten mogelijk maakt en de bevoegdheid om te bepalen in welke wijk welke type warmtevoorziening komt. Daarnaast is het voor gemeenten belangrijk dat de woonlasten voor de gekozen duurzame warmtevoorziening voor inwoners gelijk of lager zijn ten opzichte van de woonlasten van de huidige conventionele warmtevoorziening, omdat het daarmee eenvoudiger wordt om alle inwoners mee te krijgen in het verduurzamen van warmtevoorziening.

Vraag 4:

Het vermoeden bestaat dat gemeenten problemen ervaren bij de keuze van een duurzame energiebron voor een wijkuitvoeringsplan. Kan de provincie gemeenten hierbij verder ondersteunen?

Antwoord 4:

Het klopt dat, naast de eerder genoemde knelpunten, gemeenten soms ook problemen ervaren met de keuze van duurzame warmtebronnen. Hiervoor zijn verschillende oorzaken. Zo zijn nog niet alle potentiële warmtebronnen bekend of is van de bekende warmtebronnen nog niet alle benodigde informatie beschikbaar. Om het gemeenten gemakkelijk te maken verzameld de provincie informatie over de belangrijkste duurzame warmtebronnen binnen de provincie en stellen wij deze informatie via het provinciale [warmtedatatregister](#) aan gemeenten en andere partijen beschikbaar. Wij werken voortdurend aan de uitbreiding van het aantal duurzame warmtebronnen en het aanvullen van ontbrekende informatie. Zo verzamelen we momenteel informatie over de beschikbare restwarmte van de industrie, zijn we voornemens om meer gedetailleerde gegevens over de haalbaarheid van aquathermie op te nemen en zullen wij, als de gegevens van het SCAN¹-onderzoek beschikbaar komen, nagaan of we deze informatie ook via het warmtedatregister beschikbaar kunnen stellen.

Een andere oorzaak waarom gemeenten moeite hebben met het kiezen van de meest geschikte duurzame warmtebron voor een wijkuitvoeringsplan is dat nog veel onzeker is over de ontwikkeling van duurzame gassen als warmtebron. Zo heeft het Rijk wel een voorspelling gedaan van de beschikbaarheid van groen gas en waterstof in 2030 en 2050, maar is onzeker of de voorspelde volumes wel worden gerealiseerd. Ook geeft het Rijk geen zekerheid over welk aandeel van deze duurzame gassen beschikbaar komt voor de gebouwde omgeving. Daarnaast is onbekend wat deze duurzame gassen in 2030 en 2050 kosten. Voor een deel van de wijken komt duurzaam gas als beste duurzame bron naar voren, maar door de onzekerheid over kosten en beschikbaarheid van duurzaam gas is het op dit moment vrijwel onmogelijk om robuuste kostenvergelijkingen tussen de verschillende alternatieven te maken.

Uit voorgaande blijkt dat, naast dat er verschillende oorzaken zijn waarom gemeenten geen goede vergelijking kunnen maken tussen verschillende duurzame warmtebronnen, er ook nog andere knelpunten zijn waardoor gemeenten nog niet voortvarend aan de slag gaan met de uitvoering van de warmtetransitie. Veel van deze knelpunten vragen om een oplossing op rijksniveau.

Voor die knelpunten die op rijksniveau spelen, dragen wij actief bij aan een lobby via IPO. Voor een deel van de knelpunten dragen wij zelf bij aan een oplossing. Naast het aanbieden van het al eerder genoemde warmtedatregister, dragen wij bij in de kosten voor het opstellen en uitvoeren van wijkuitvoeringsplannen, zetten wij het Servicepunt Duurzame Energie in om gemeenten te helpen om te gaan met de onzekerheden in de warmtetransitie door het ontwikkelen van spijtvrije aanpakken en onderzoeken we of een expertpoul warmtetransitie een oplossing kan bieden voor het tekort aan warmtetransitieexperts bij gemeenten.

In het plan '[Warmtetransitie: de Noord-Hollandse aanpak](#)' zijn alle activiteiten beschreven waarmee wij gemeenten ondersteunen om de warmtetransitie te versnellen.

---

¹ SCAN: onderzoek waarbij de geschiktheid van de ondergrond in Noord-Holland Zuid voor geothermie in beeld wordt gebracht.